

Získal tak jedinečný dokument trvalé hodnoty, který navíc doprovodil vlastním zasvěceným komentářem. V jeho závěru konstatoval: "V elektivním systému rozumně uplatněném vidím pokrokový směr budoucnosti, protože z vědomé výchovy na vyšším stupni nevylučuje zdánlivě kontingentních, iracionálních prvků. Předpokládá důsledné úsilí o decentralizaci správy školské." I když anketa nemohla vyústit do konkrétní reformy, je důležitým pramenem ke studiu dané problematiky. Byla publikována pod názvem "100 hlasů o střední škole". V témže roce vydal E. Čapek i publikaci "Nová střední škola", adresovanou rodičům a učitelům, a statistickou studii ke školské reformě pod názvem "Národní školství v ČSR". O dva roky později se ještě jednou vrátil k otázce středoškolské reformy publikací "Definitivní reforma středního školství?" Jako překladatel zpřístupnil českým čtenářům spisy J. Payota (Výchova vůle, Praha 1905), Alfreda Fouillé (Výchova se stanoviska národního, Praha 1907) a G. W. Leibnize (Monadologie, Praha 1925). I po druhé světové válce byl ještě publicisticky činný. K bohaté literatuře komeniologické záslužně přispěl svým osobitě podaným "Stručným životopisem J. A. Komenského" a studií "J. A. Komenského výchovný odkaz". Obě knížky vyšly v Praze r. 1957. Zemřel 9. 6. 1960 v Praze.

Č A P K O V Á - V O T R U B O V Á Dagmar (1925)

Česká pedagožka. Narodila se 13. 19. 1925. V letech 1948-1949 studovala na filozofické fakultě Karlovy univerzity obor čeština - ruština a r. 1965 doplnila svou kvalifikaci vědeckým studiem v oboru komeniologie. Specializovala se na dějiny pedagogiky a komeniologii. Působila na Univerzitě 17. listopadu (pro zahraniční studenty) a v Pedagogickém ústavu J. A. Komenského Čs. Akademie věd. Předmětem jejího vědeckého zájmu byly dějiny předškolní výchovy a komeniologie. Hojně publikuje v zahraničí. Nyní vede projekt Encyklopaedia Comeniana. Za zásluhy o komeniologii jí udělila Univerzita Komenského v Bratislavě titul Dr. h. c.

Z publikací: Předškolní výchova v díle J. A. Komenského, jeho předchůdců a pokračovatelů, 1968. - Materiály k dějinám předškolní výchovy (s V. Mišurcovou a kol.), díl I. 1967, Díl II. část 1-2, 1970. - Consultationes de consultatione (s kolektivem), 1970. - Neznámý deník Komenského, 1974. - O estetické výchově nejmenších (za redakce V. Mišurcové), 1971, 1978. - Některé základní principy pedagogického myšlení Komenského, 1977. - Dějiny teorie a praxe výchovy dětí předškolního věku do konce 18. století, 1980. - Myšlenka lidské aktivity v Komenského pojetí dějin, 1983. - Myslitelско-вýchovatelský odkaz J. A. Komenského, 1987. - Jan Amos Komenský, 1991. - Učitel' učitel'ov, 1992.

Č Á P Jan (1925)

Český psycholog a pedagog. Narodil se 18. 8. 1925. Vystudoval filozofickou fakultu Karlovy univerzity a od r. 1949 působí nepřetržitě až dosud na její katedře psychologie, kde získal docenturu r. 1962 a profesuru r. 1990. Patří k badatelům, kteří uplatňují důsledně psychologická hlediska na problematiku výchovnou a didaktickou a odtud zpětně čerpají i podněty pro psychologickou vědu.

Z publikací: Psychologie cviku ve světle učení I. P. Pavlova, 1957. - Psychologie pracovního výcviku, 1964. - Psychologie pro učitele, 1980. - Psychologie mnohostranného vývoje člověka, 1990. - Psychologie výchovy a vyučování, 1993. - Rozvíjení osobnosti a způsob výchovy, 1996. - Společně s M. Rotterovou: Výchova aktivity mládeže ve volném čase, 1974. - Společně se Z. Dytrychem: Utváření osobnosti v náročných životních situacích.